

zin vol inspannende bewegingen afwerken, ze moeten voortdurend alert blijven omdat een sturende hand, een groot plan, ontbreekt op het ogenblik van de uitvoering. Er is enkel een algoritme van passen en hun variaties, geen volledig uitgeschreven tekst, en dus ook geen ‘inhoud’. De dansers kennen de bewerkingen die afgehandeld moeten worden en hun volgorde, maar ze weten niet onder welke omstandigheden ze die taak zullen moeten volbrengen, zodat ze nooit op automatische piloot kunnen dansen. Ze kunnen ook niet terugvallen op een dragend verhaal dat de volgorde van de acties een onmiddellijke zin geeft en ervoor zorgt dat de ene beweging als het ware de andere oproept. De dansers druisen tegen het einde van de voorstelling dan ook van het zweet.

Dat heeft een onmiddellijke impact op de leesbaarheid van de dans. In tegenstelling tot het reguliere ballet vertonen de dansers

© Wolfgang Kirchner/ Szene Salzburg

hier immers geen – zij het dan gestandaardiseerde – gelaatsuitdrukkingen, die de bewegingen interpreteerbaar maken, maar drukt hun gelaat enkel ernst, toewijding en concentratie uit. De muziek biedt evenmin een kader om de dans te begrijpen. Ze ontwikkelt zich autonoom, los van de bewegingen. Alain Franco improviseert live op de piano. Hij pasticheert allerlei componisten, van Beethoven tot Boulez, Feldman en Stockhausen, maar brouwt daaruit een volstrekt eigen, onnavolgbare mix van klanken die niet naar een climax, een totale figuur, toe werken maar zich schijnbaar eindeloos vermenigvuldigen. Dans en muziek samen creëren zo een schier eindeloze, uitzichtloze tijdservaring. Er zijn geen piekmomenten, geen dalen, er is alleen het gestaag voortploeteren van klanken en bewegingen door een willekeurige, niet bij voorbaat gekende tijdsduur. De voorstelling

duurt 75 minuten, maar die limiet lijkt enkel bepaald te zijn door het praktische probleem van het uithoudingsvermogen van de uitvoerders. Ze wordt niet inhoudelijk gemotiveerd.

Dat dwingt je als toeschouwer tot heel wat beslissingen tegelijk. Je moet de woorden van de dans lezen om wat ze zijn, niet om wat ze uitdrukken. Je kijkt naar werk dat volbracht wordt, naar harde arbeid, simpelweg omdat er geen verhaal, noch pracht en praal is om je in te verliezen. Je luistert naar de klanken op zich, zoals Franco ze boetseert, niet naar de melodie of de compositie, simpelweg omdat die niet, of toch niet onmiddellijk, gegeven is. En vooral, je moet je tijd uit handen geven. Niet op de genoeglijke manier waarop je in het ballet even de zware werkelijkheid kan verlaten voor een wereld waarin alles licht, lucht en liefde is, maar zomaar, zonder hoop op redding of vervulling. Je moet kijken naar

de handelingen ‘an sich’; net zoals de uitvoerders de handelingen ‘an sich’ doen. En je moet dat accepteren. De gebeurtenissen zijn pure materie-tijd.

Brokstukken

Is *I belong to no repertoire* dan een beeldenstorm? Vernielt en vernedert het ons verlangen naar ontsnapping uit een waardeloze werkelijkheid? Ik denk het niet. Op geen enkel moment bijvoorbeeld probeert de voorstelling te schokken, te schofferen of uit te dagen, tenzij dan op die twee momenten dat het stroboscopisch licht de zaal wakker schudt. Toch vernietigt ze een taal, de taal van het klassiek ballet, tenminste als je taal begrijpt als een geheel van voorstellingen en betekenisamenhangen die als het ware vanzelf ontstaan uit het toepassen van de regels die de taal impliciet, als ‘default positions’, voorstelt en die we onnadenkend,

als vanzelf, aanvaarden, zelfs als we denken dat we ze zelf bedenken. Taal als iets wat ons denkt, in plaats van omgekeerd. Van dat soort taal blijft hier niets meer over. De brokstukken van de klassieke taal staan hier op zich, naast elkaar, als proposities die wachten op een nieuwe invulling. Het is een strategie, niet ongelijk aan de manier waarop Samuel Beckett in zijn oeuvre de taal, als een vanzelfsprekende aaneenschakeling van gedachten en voorstellingen, aan stukken wilde scheuren om enkel nog volle, zuivere klanken over te houden. Die volle, zuivere klanken zijn hier de bewegingen an sich, zoals de performers ze telkens weer, en telkens anders, met onvoorstelbaar veel nuances door de voortdurend wisselende posities, willen maken.

Je bent het niet gewoon om zo te kijken. Je ziet eigenlijk bijna niet wat hier te zien valt, zo blind blijkt je soms wel voor de poëzie van wat

zich ‘toevallig’, ‘zomaar’ aandient. Het duurt echt 75 minuten voor je op het punt komt waarop je je overgeeft aan deze andere manier van kijken. *I belong to no repertoire* is zo een voorstelling die op een bizarre manier werkt als een vagevuur voor een ander kijken, net zoals Becketts teksten werkten als een vagevuur voor een ander lezen.

De voorstelling die in België te zien zal zijn, wijkt mogelijk alweer sterk af van wat in Wenen getoond werd. Ducourt werd het blijkbaar nog tijdens de Weense voorstellingen grondig oneens met Franco over de muzikale invulling van het stuk. Die onenigheid ging zo ver dat Ducourt Franco niet langer als medeauteur van het stuk beschouwt en een andere score overweegt. Wordt vervolgd. ©

De voorstelling is op 16 en 17 januari 2009 te zien in het Kaaitheater.